

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL DOKUMENTŲ IR ARCHYVŲ ĮSTATYMO NR. I-1115 10, 11, 12 IR 14 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-19-417; TAIS NR. 19-2239(2))

2019-04-08 Nr. NV-953

Vilnius

Projekto rengėjas: Kultūros ministerija.

Projekto tikslas: Įstatymo pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas) projekto tikslas:

1. įteisinti nuostatas leidžiančias valstybės ir savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir įmonėms supaprastinti veiklos dokumentų apskaitos/registravimo procedūras geriau išnaudojant institucijų turimą informacinių sistemų (toliau – IS) funkcionalumą.
2. siekiant mažinti dokumentų saugojimo ir tvarkymo kaštus, sudaryti teisinės galimybes institucijoms, valstybės įgaliotiems asmenims, nevalstybinėms organizacijoms ir privatiems juridiniams asmenims elektronine forma saugoti veiklos dokumentus, kurie buvo sukurti popierine forma, nesaugant dokumento popierinio originalo (išskyrus nuolat saugomus dokumentus) (*pagal Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatytus reikalavimus suteikti subjektams teisę nesaugoti tam tikrų dokumentų originalų, išsaugant juos kita forma, nei jie buvo sukurti*).

Dabartinė situacija:

- Pagal dabar galiojantį Dokumentų ir archyvų įstatymą įstaigos vadovas/įgaliotas asmuo privalo nustatyti dokumentų registrus, kurie naudojami dokumentams į apskaitą įtraukti, tačiau nėra numatyta teisė šiam tikslui pasitelkti įstaigoje naudojamas IS (išskyrus dokumentų valdymo sistemas), kurios taip pat kaip ir dokumentų registrai, gali atlikti dokumentų įtraukimo į apskaitą funkcijas.
- Nėra teisinio reguliavimo, leidžiančio įstaigai išsaugoti popierinį dokumentą elektronine forma, toliau nesaugant popierinio originalo (pvz. technologinėmis priemonėmis sukurti popierinio dokumento skaitmeninę kopiją (rinkmeną), užtikrinant jo duomenų vientisumą, saugumą ir atsekamumą) ir nustatytą terminą saugoti tik šią kopiją (rinkmeną).

Projekto esmė: Pakeitus įstatymo nuostatas:

- 1) įstaigos vadovas galėtų nuspręsti, kurie dokumentai registruojami dokumentų registruose, o kuriuos į apskaitą įtraukti pakanka tik IS. Taip būtų supaprastintos dokumentų registravimo procedūros (*t. y., greta tradicinių registrų ar dokumentų valdymo informacinių sistemų, tam tikslui būtų galima naudoti ir kitas IS*).
- 2) būtų sudarytos teisinės galimybės juridiniams asmenims išsaugoti popierinius dokumentus (išskyrus nuolat saugomus dokumentus) el. forma, o popierinių dokumentų atrankos ir išsaugojimo el. forma reikalavimus nustatytą Lietuvos vyriausiasis archyvaras.
- 3) sprendimas dėl popierinių dokumentų, saugomų el. forma, naikinimo būtų priimamas ne pagal bendruosius Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatytus dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos reikalavimus, o pagal Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatytus atskirus reikalavimus (*įtvirtintus teisės akte, nustatysiančiame dokumentų atrankos ir išsaugojimo el. forma reikalavimus*).
- 4) siūloma atsisakyti perteklinės įstatyminio reguliavimo nuostatos, numatančios, kad institucijų dokumentų saugyklų statinių projektavimo sąlygas Statybos įstatymo nustatyta tvarka išduoda Lietuvos vyriausiasis archyvaras, nes Lietuvos vyriausiasis archyvaras jokių projektavimo sąlygų minėtiems statiniams neišduoda.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas:

- ✓ Į Teisingumo ministerijos pastabą dėl aiškinamojo rašto papildymo nurodant, kaip bus užtikrintas popierinio dokumento, išsaugant jį tik elektroninėje formoje, autentiškumas, atsižvelgta.
- ✓ Į Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pastabą dėl dokumentų atrankos ir išsaugojimo formos pateikiamas komentaras, kad siūloma duomenų valdytojui nustatyti ne prievolę, o galimybę pasirinkti popierinius dokumentus išsaugoti el. forma.
- ✓ Teikiamas Nutarimo projektas suderintas su Ekonomikos ir investicijų, Vidaus reikalų, Susisiekimo, Žemės ūkio, Švietimo, mokslo ir sporto, Krašto apsaugos, Energetikos, Užsienio reikalų ministerija ir kitomis susijusiomis institucijomis.

Strateginių kompetencijų grupės pastabos:

Įstatymo pakeitimu numatomas tikslas - tik įteisinti nuostatą, kad institucijos, įstaigos ar įmonės nustatytų dokumentus į apskaitą įtraukti naudojamas valstybės informacinius išteklius apdorojančias informacinių technologijų priemones. Tačiau neužtikrina Dokumentų valdymo funkcijų efektyvumo didinimo priemonių plane (toliau – Planas), patvirtinto 2019-01-30 Vyriausybės pasitarimo protokoliniu sprendimu (prot. Nr. 5, 1 kl.), numatytų visų dokumentų valdymo funkcijų efektyvumo didinimo priemonių įvykdymo. Plane numatoma svarbi sąlyga, kad greta rašytinių dokumentų ar jiems prilygintų dokumentų valdyti **įrašus**. Įrašų sąvoka nėra apibrėžta Įstatyme, todėl šiuo metu nėra aišku kokia apimtimi bus apibrėžtas tvarkomų duomenų kiekis. Plano 2.2.1., 2.2.2, 2.3, 3.1 punktuose numatomi esminiai veiklos procesų tvarkant dokumentus ir įrašus reglamentavimo pokyčiai, kurie turi būti pateikti iki 2019 m. rugsėjo 1 d.

Tarptautinėje praktikoje įrašo sąvoka suprantama, kaip vertę turintis dokumentas ar kito formato informacijos rinkinys, kurį gali sudaryti tekstinė informacija, elektroniniai susirašinėjimai, internetinis ir socialinių medijų turinys, nuotraukos ir vaizdo įrašai, informacinių sistemų duomenys. Todėl svarbu nustatyti įrašų rengimo, apskaitos, tvarkymo, saugojimo ir naikinimo reikalavimus, užtikrinant dokumentų valdymo procesų paprastumą ir administracinį lengvinimą.

Siūlytina Įstatymo pakeitimus, susijusius dokumentų valdymo funkcijų efektyvumo didinimu, atlikti ne dalinai, o pilna apimtimi, kai bus žinomi Plano 2.2.1., 2.2.2, 2.3, 3.1 punktuose numatytų pavedimų įvykdymo rezultatai.

Dalykinio vertinimo išvada:

- ✓ Teikiamą Nutarimo projektą siūloma svarstyti Vyriausybės posėdžio B, dalyje prieš tai apsvarsčius Tarpinstituciniame pasitarime ir patikslinus pagal pateiktas Strateginių kompetencijų grupės pastabas ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, pateiktas išvadoje Nr. NV-919.

Strateginių kompetencijų grupės patarėjas

Tomas Stankevičius

Viešojo valdymo ir socialinės politikos grupės patarėja

Nomeda Poderienė

